

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

En ny Farmtest sætter fokus
på vandingsanlæg og anbefaler,
at du får tjekket kapacitet og
spredbillede. Foto:
Jens Tønnesen.

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Farmtest afslører katastrofalt ringe vand- fordeling

Der kan være mange penge at hente ved at optimere dit vandingsanlæg, viser en ny Farmtest, der også råber vagt i gevær, når det gælder vandingskanoners evne til at sprede ensartet i arbejdsbredden.

Af John Christensen

jch@landbrugsmedierne.dk
tlf. 33 39 47 54

I 70'erne og 80'erne opstod et boom af borer og opsætning af vandingsanlæg i dansk landbrug. Men hvordan klarer disse anlæg sig i dag 40 år senere? I flere tilfælde ikke særlig godt, viser en ny Farmtest, som udkommer i dag, 4. april.

Farmtesten tager udgangspunkt i tre gårde, og i alle tre tilfælde kunne anlæggene ikke opfylde den gængse tommelfingerregel om to kubikmeter vand pr. time pr. hektar.

»Vanding er særdeles afgørende for udbytterne især i de vestlige egne af landet. Men det er de færreste, som tænker over, at anlæggene kan miste kapacitet over tid, eller at man stille og rolig har købt mere jord til, som skal dækkes af samme anlæg. Derfor er der i Danmark mange anlæg, som ikke yder nok i forhold til den kapacitet, der er behov for,« fortæller Henning Sjørsløv Lyngvig, specialkonsulent, Markteknik hos VFL og en af forfatterne til Farmtesten.

Penge at hente ved forbedring

På samtlige tre gårde er der regnet på tekniske forbedringer på vandingsanlæggene i form af enten nye pumper, nye rørledninger eller nye vandingsmaskiner. Beregningerne viser, at der en merværdi at hente i at optimere, da udbytterne stiger som følge af den højere kapacitet.

»Vi har blandt andet lavet trykmålinger af anlæggene på alle tre gårde for at se kapa-

citet og eventuelt tryktab. Det kan jeg kun anbefale alle med vandingsanlæg at få lavet.«

»Afprøvningen kan afsløre eventuelle fejl, så man herefter kan forsøge at udbedre fejlen. Flaskehalsen kan være aflejring i vandrør, vandingsmaskinen eller noget helt tredje,« forklarer Sjørsløv Lyngvig.

Er der fejl, så anbefaler specialkonsulenten, at man tager fat i en maskinkonsulent eller en anden uvildig person, der kan hjælpe med at lave en beregning på, hvorvidt det kan

betale sig at optimere anlægget, så det yder den tilstrækkelige kapacitet.

Store fejl i vandfordeling

I forbindelse med Farmtesten er vandfordelingen på en udvalgt vandingsmaskine på hver af de tre gårde blevet målt. Det gav et meget overraskende resultat.

»Vi placerede en række vandmålere med fem meters mellemrum i dobbelt bredde af vandingsmaskinen, så vi kunne måle to træk. Vi er

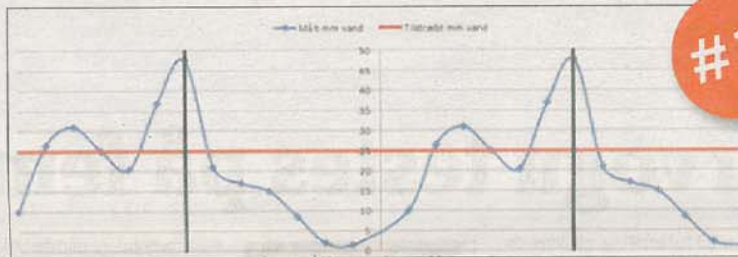
voldsomt overraskede over resultatet. Vandfordelingen var i alle tre tilfælde dårlig - og i to af tilfældene katastrofalt ringe,« påpeger Henning Sjørsløv Lyngvig.

Han opfordrer på det kraftigste til at få lavet en vandfordelingsprøve samtidig med en måling af vandydelsen på anlægget.

»På en af gårdene målte vi 50 millimeter i vandingsmaskinens spor, mens der blev målt langt under den ønskede vandmængde på 25 millimeter

#1 Gård 1: Kartoffelpro. - 299 hektar

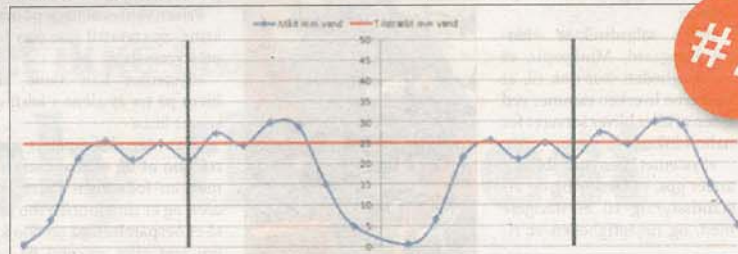
Planteavlsejendom på 299 hektar med 25 pct. kartofler og 75 pct. vårbøg. Der er tre borer på gården. I Farmtesten er der beregnet to forslag på optimering af den totale vandingskapacitet. Ved en korpris på 120 kr./hkg er der forslag til en merværdi at hente på 39.641 kr. Ved 150 kr./hkg er der 56.523 kroner at hente - tallene inkluderer beløb til merinvestering. Forslag to, et billigere alternativ, giver henholdsvis 25.877 og 37.732 kr. i merindtjening pr. år.

Vandfordelingsprøve på gård 1. De sorte lodrette streger viser, hvor maskinen har kørt.

#2 Gård 2: Slagtesvin pro. - 126 hektar

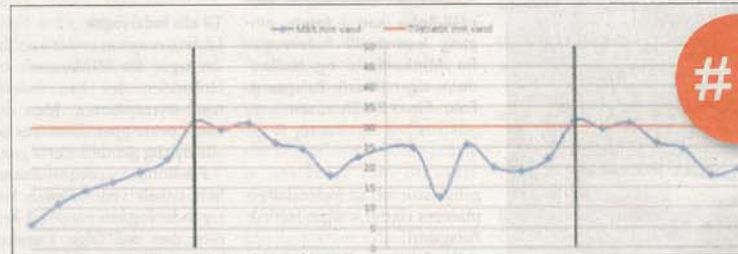
Svineejendom på 126 hektar med planteavl. Der er én boring på ejendommen, og der er mistanke om fejl på anlægget pga. stort tryktab. Ved at udbedre fejl og optimere anlægget til at yde 45 kubikmeter vand i timen er der ved en korpris på 120 kr./hkg. 11.000 kr. at hente årligt inkl. investering. Ved en korpris på 150 kr./hkg er der 18.000 kr. at hente årligt. Ved en høje korpris er der yderligere penge at hente ved at optimere til 60 kubikmeter timen - i alt 31.000 kr. årligt.

Vandfordelingsprøve på gård 2. Både denne og prøven for gård 1 viser yderst dårlig fordeling.

#3 Gård 3 Kvægeejendom - 285 hektar

Kvægeejendom på 285 hektar fordelt på fem ejendomme. Der er tre borer på bedriften. Ønsker bl.a. større arbejdsbredde v. vanding og evt. sammenlægning af to af borerne. Igen er der lavet to forslag og ved hhv. 120 og 150 kr./hkg. Første alternativ viser en merindtjening på 38.021 kr. ved 120 kr./hkg og 60.625 kr. ved 150 kr./hkg. Alternativ to giver hhv. 26.110 eller 43.498 kr. i merindtjening pr. år.

Vandfordelingsprøve på gård 3. Bedre, men fortsat ikke acceptabelt. Graf: H. Sjørsløv Lyngvig.

Anbefalinger:

- Få målt trykket på vandingsmaskinen for at konstatere vandmængden.
- Foretag en måling af vandfordelingen, så du kan se spredbilledet.
- I 2014 vil en Farmtest afprøve flere kanoner med henblik på jævn fordeling.

Læs mere om vandfordeling og de specifikke løsningsforslag til hver gård i Farmtesten.